

**Sprawozdanie z wykonania planu działalności
Główniej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego
za rok 2023**

Część A. Realizacja najważniejszych celów w roku 2023						
Lp.	Cel	Mierniki określające stopień realizacji celu			Najważniejsze planowane zadania służące realizacji celu	Najważniejsze podjęte zadania służące realizacji celu
		Nazwa	Planowana wartość do osiągnięcia na koniec roku, którego dotyczy plan	Osiągnięta wartość do osiągnięcia na koniec roku, którego dotyczy		
1	2	3	4		5	6
1.	Zaspokajanie potrzeb informacyjnych pracowników Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także pracowników innych jednostek, w tym naukowych i dydaktycznych oraz osób będących członkami związków zawodowych i organizacji społecznych	a) kwota brutto b) kwota brutto c) liczba woluminów d) liczba woluminów e) liczba tytułów f) liczba tytułów liczba rekordów a) liczba zarejestrowanych użytkowników b) liczba egzemplarzy c) liczba woluminów	a) 25 000 b) 10 000 c) 60 d) 17 e) 29 f) 27 2 500 a) 2150 b) 5 000 c) 10	19 741,63 (1) 0 (2) 45 (3) 10 (4) 28 20 (5) 2 978 (6) 2 089 5 819 (7) 2 (8)	1. Gromadzenie publikacji poprzez: <i>a) zakup na wolnym rynku książek polskich</i> <i>b) zakup na wolnym rynku książek zagranicznych</i> <i>c) pozyskiwanie książek z darów i wymiany</i> <i>d) pozyskiwanie czasopism z darów</i> <i>e) prenumerata czasopism i gazet polskich</i> <i>f) prenumerata czasopism zagranicznych</i> 2. Opracowywanie zbiorów poprzez uzupełnianie bazy własnej Aleph o rekordy bibliograficzne nowo nabytych publikacji zwartych, artykułów z czasopism polskich i zagranicznych 3. Udostępnianie zbiorów poprzez: <i>a) obsługiwane zarejestrowanych uczestników</i> <i>b) wypożyczanie publikacji (książki, czasopisma, prasa)</i> <i>c) wypożyczenia międzybiblioteczne</i>	a, b) Zakup książek dokonywany jest na podstawie baz danych, stron internetowych, indywidualnych ofert od wydawców i dystrybutorów, a także przewodnika bibliograficznego, zawierającego wykaz tytułów ukazujących się w danym miesiącu na rynku wydawniczym, jak również zapotrzebowania użytkowników. e, f) Pozyskiwanie zbiorów polega na czynnościach związanych z zapytaniem ofertowym zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych. Jest to kolejno: aktualizacja wykazu czasopism polskich i zagranicznych przewidzianych do prenumeraty, szacowanie cen, ogłoszenie o zapytaniu ofertowym, analizowanie ofert i podpisanie umów. Podstawowym kryterium jest cena. Książki oraz artykuły z polskiej i zagranicznej prasy branżowej są analizowane pod kątem tematyki zgodnej z profilem Biblioteki, wpisywane do katalogu bibliotecznego Aleph i opracowywane. Z Biblioteki mogą skorzystać wszyscy chętni zainteresowani ekonomicznymi i społecznymi zagadnieniami pracy, użytkownicy mogą korzystać ze wszystkich zbiorów na miejscu w czytelni biblioteki, na zewnątrz publikacje książkowe mogą wypożyczać

		d) liczba stron (liczona na bieżąco przy każdym kopiowaniu/kserowaniu)	d) 500	433 (9)	d) wykonywanie kserokopii oraz skanów dla pracowników MRPiPS, IPISS, ZUS, Sądów Pracy i Ubezpieczeń Społecznych	pracownicy MRPiPS oraz IPISS, dla tych użytkowników Biblioteka na zamówienie wypożyczać książki z innych bibliotek. Jest prowadzone wypożyczenie międzybiblioteczne książek z naszych zbiorów do Bibliotek warszawskich i nie tylko na potrzeby ich użytkowników. Pracownicy MRPiPS oraz jednostek podległych mają możliwość zamówienia skanów i ksero potrzebnych materiałów, które są im przesyłane w większości drogą internetową.
		a) liczba rekordów	a) 1200	1832 (10)	4. Współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami / instytucjami: a) pobieranie i przekazywanie rekordów do systemu NUKAT b) współpraca w systemie OMNIS z Biblioteką Narodową c) prowadzenie wymiany publikacji z naukowymi instytucjami krajowymi i zagranicznymi oraz krajowymi instytucjami rynku pracy	b) Uczestnictwo w tym programie, realizowanym przez Bibliotekę Narodową, pozwala na zwiększenie widoczności zasobów bibliotecznych w Internecie, jeden punkt dostępu do zasobów Biblioteki Narodowej i innych bibliotek w kraju oraz bieżącej oferty wydawniczej
		b) liczba instytucji	b) 1	1		
		c) liczba instytucji	c) 26	14 (11)		
		a) liczba publikacji	a) 1	1	5. Prowadzenie działalności wydawniczej i informacyjnej: a) przygotowanie BIBLIOGRAFII EKONOMICZNYCH I SPOŁECZNYCH ZAGADNIEN PRACY Piśmiennictwo polskie za 2022r. - cz. I i II	a.) na podstawie zebranych i opracowanych przez Bibliotekę materiałów (książki i artykuły z czasopism polskich znajdujących się w naszych zbiorach uzupełnione o artykuły z bibliografii zawartości czasopism BN) pracownicy Biblioteki systematyzują tematycznie piśmiennictwo polskie z zakresu pracy, rodziny, zabezpieczenia społecznego, bhp i polityki społecznej, wydając je w formie corocznej, dwutomowej Bibliografii.
		b) liczba publikacji	b) 3	3	b) przygotowanie bibliografii monotematycznych	b.) książki i artykuły z prasy branżowej dotyczące jednej wybranej tematyki z zakresu pracy, rodziny, zabezpieczenia społecznego, bhp i polityki społecznej, z kilku ostatnich lat, są analizowane, zebranie i opracowywane.
		c) liczba analiz	c) 500	698 (12)	c) przygotowywanie analiz faktograficznych	c.) artykuły z zagranicznej prasy branżowej są typowane i analizowane. Analizy w języku polskim dodawane są do opisów bibliograficznych rekordów zamieszczanych w katalogu Biblioteki, tym samym dając szybki wgląd czytelnikowi w treść obcojęzycznego

		d) liczba numerów e) liczba wydarzeń liczba stron	d) 12 e) 1 250 000	12 1 744 824 (13)	d) przygotowanie newslettera e) organizacja Dnia Otwartego Biblioteki 6. Proces digitalizacji zbiorów DZPiZS poprzez OCR-owanie, skanowanie, weryfikację i umieszczenie w systemie biblioteki cyfrowej	artykułu. d.e.) Co miesiąc na stronie www.gbpizs.gov.pl w zakładce Newsletter ukazuje się nowy numer Newslettera nawiązujący w swoich artykułach do bieżących działań, wydarzeń i projektów jakie są prowadzone w Bibliotece. Corocznie jest przygotowywany Dzień Otwarty, który w roku 2023 zbiegł się z uroczystym Jubileuszem 70-lecia Biblioteki Niewidomych i jej 10-lecia w strukturze GBPiZS Utworzona Biblioteka cyfrowa, w której umieszczane są publikacje w wersji cyfrowej, pochodzące z wcześniej zeskanowanych papierowych wersji publikacji po obróbce w programach, wzbogacając w postaci plików PDF zasób cyfrowy Biblioteki
2.	Zapewnienie czytelnictwa osobom niewidomym i słabowidzącym w aspekcie naukowym, specjalistycznym i ogólnodostępnym	kwota brutto	ogółem ok. 115 000, w tym: a) ok. 50 000 b) ok. 65 000	ogółem 93 307,30, w tym: 33 419,30 (14) 59 888,00 (15)	1. Gromadzenie publikacji poprzez: a) zakup na wolnym rynku audiobooków, książek tyflogicznych w zwykłym druku, filmów z audiodeskrypcją b) zamawianie usługi adaptacji i druku w alfabecie Braille'a książek c) dary	Kupiono na wolnym rynku audiobooki (674 tytuły), książki tyflogiczne w zwykłym druku (2 tytuły), filmy z audiodeskrypcją (43 tytuły) a ponadto publikacje brajlowskie (6 tytułów) zlecono firmie zewnętrznej usługę adaptacji i druku w alfabecie Braille'a książek (72 tytuły) przyjęto publikacje w darze od osób indywidualnych i instytucji zewnętrznych, w tym od: - Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” - 362 tytuły książek mówionych w formacie MP3 (na podstawie Porozumienia o nieodpłatnym przekazaniu bibliotece książek mówionych) - Fundacji Wolne Lektury - 50 tytułów książek mówionych w formacie MP3. - Fundacji Moderna w ramach projektu realizowanego wspólnie z Fundacją Edukacji Nowoczesnej - 50 tytułów

						książek mówionych w standardzie DAISY
						- Fundacji KLUCZ - 45 tytułów książek mówionych w standardzie DAISY
						- Mazowieckiego Stowarzyszenia Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto” - 32 filmy z audiodeskrypcją na DVD i MP4 (w ramach projektu Krajowy Zasób Cyfrowych Filmów z Audiodeskrypcją dla Osób Niewidomych)
					2. Opracowywanie zbiorów w formatach dostępnych dla osób niewidomych:	
		liczba tytułów	a) ok. 2 000	2 168	a) cyfrowe książki mówione (m.in. w standardzie DAISY i formacie Czytak)	Bibliotekarze DZdN przetwarzali pozyskane audiobooki do międzynarodowego standardu DAISY i formatu Czytak, dzięki czemu stały się dostępne dla odtwarzaczy książek adresowanych do osób niewidomych i można je pobierać z wypożyczalni on-line
			b) ok. 90	88	b) książki w alfabecie Braille’a	zlecono firmie zewnętrznej wykonanie adaptacji i druku w alfabecie Braille’a książek wyselekcjonowanych przez bibliotekarzy Sekcji Zbiorów Książki Brajlowskiej DZdN, dokonano zakupu publikacji brajlowskich na otwartym rynku oraz przyjęto takie publikacje jako dar
			c)		c) publikacje tyflogiczne w zwykłym druku:	wybrano z otwartego rynku wydawniczego publikacje dotyczące niepełnosprawności osób z dysfunkcją wzroku oraz przyjęto takie publikacje w formie daru
			- ok. 5 - ok. 6	5 15 (16)	- książki - czasopisma	
		liczba stron brajlowskich	d) ok. 4 000	5 072 (17)	d) adaptacja i wydruki brajlowskie	przygotowywano na zlecenie czytelników adaptację do wydruku brajlowskiego krótkich form
			e)		e) digitalizacja publikacji:	
			- ok. 2 300	4 773 (18)	- z wersji brajlowskiej do wersji cyfrowej	przepisywano z wersji brajlowskiej do komputerowej czasopismo „Pochodnia” adresowane do osób niewidomych i słabowidzących
		liczba stron w zwykłym druku	- ok. 6 000	14 300 (19)	- z wersji w zwykłym druku do wersji cyfrowej	przetwarzano do pliku tekstowego książki w zwykłym druku.

		liczba obsłużeń użytkowników liczba jednostek liczba egzemplarzy / jednostek liczba jednostek liczba egzemplarzy / jednostek (tomów brajlowskich) liczba jednostek	a) ogółem miejscowi ok. 710, w tym: - ok. 650 - ok. 60 ogółem zamiejscowi ok. 3 500, w tym: - ok. 2 000 - ok. 1 500 ogółem bibliobusem ok. 240, w tym: - ok. 80 - ok. 160 - ok. 15 ok. 145 000 poprzez Serwis wypożyczeń on-line b) - ok. 6 000 - ok. 16 000 - ok. 9 000 / 40 500 - ok. 200 000 ok. 3000 egz., tj. ok. 11 000 jednostek (tomów brajlowskich) - ok. 20 - ok. 15	a) ogółem miejscowi 804, w tym: - 740 - 64 ogółem zamiejscowi 2867, w tym: - 1500 (20) - 1367 ogółem bibliobusem 179, w tym: - 38 (21) - 141 - 1 (22) 150 936 poprzez Serwis wypożyczeń on-line b) - 4 908 (23) - 16 778 - 8 092 (24) / 27 998 - 198 211 2 951 egz., tj. 9 490 jednostek (tomów brajlowskich) - 0 (25) - 0 (26)	3. Udostępnianie zbiorów: a) użytkownicy miejscowi: - w Sekcji Zbiorów Książki Mówionej - w Sekcji Zbiorów Książki Brajlowskiej zamiejscowi: - w Sekcji Zbiorów Książki Mówionej - w Sekcji Zbiorów Książki Brajlowskiej dowóz książek bibliobusem: - z Sekcji Zbiorów Książki Mówionej - z Sekcji Zbiorów Książki Brajlowskiej - z Sekcji Zbiorów Książki Tyflogicznej Serwis wypożyczeń on-line b) udostępnione publikacje audiowizualne: - w standardzie DAISY - w formacie Czytak - na kasetach magnetofonowych, płytach CD-audio, CD-MP3 oraz filmy z audiodeskrypcją Serwis wypożyczeń on-line w alfabecie Braille'a w zwykłym druku: - książki tyflogiczne - czasopisma	Książki mówione i brajlowskie udostępniano czytelnikom miejscowym w siedzibie Biblioteki; osobom starszym z Warszawy znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji dowożono książki bibliobusem a czytelnikom zamiejscowym wysyłano książki mówione i brajlowskie pocztą tradycyjną; ze zbiorów cyfrowych użytkownicy DZdN korzystali poprzez Serwis wypożyczeń on-line w zależności od preferencji czytelników i użytkowanych przez nich odtwarzaczy książek udostępniano publikacje audiowizualne (w standardzie DAISY, formacie Czytak, na kasetach magnetofonowych, płytach CD-audio, CD-MP3 i filmy z audiodeskrypcją) oraz książki w alfabecie Braille'a.
--	--	--	---	--	--	--

		nazwa organizacji / instytucji liczba egzemplarzy	- WIPO (Światowa Organizacja Własności Intelektualnej) - Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Rusczyca - Mazowieckie Stowarzyszenie Pracy dla Niepełnosprawnych "De Facto" - Fundacja Vis Maior ogółem ok. 65, w tym: - 50 - ok. 15	ogółem 57, w tym 23 (27) 34 (28)	4. Współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami / instytucjami: - międzynarodowa międzybiblioteczna wymiana cyfrowych kopii utworów w dostępnych formatach na platformie ABC Global Books - otrzymywanie nieodpłatnie cyfrowych książek mówionych - otrzymywanie nieodpłatnie filmów z audiodeskrypcją na płytach DVD i w formacie MP4 - informowanie osób niewidomych i nowo ociemniałych biorących udział w szkoleniach organizowanych przez Fundację Vis Maior o możliwości skorzystania z zasobów DZdN 5. Prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie wydawnictw informacyjnych: - Katalog nowości czytelniczych książek mówionych w standardzie DAISY i formacie Czytak - Katalog autorski nowości brajlowskich. Dodatek	- Kontynuowano współpracę z międzynarodowymi instytucjami biorącymi udział w projekcie Accessible Books Consortium (ABC) w zakresie wypożyczeń książek w formatach dostępnych dla osób nieumiejących czytać zwykłego druku; w 2023 r. DZdN przekazał w ramach projektu ABC 3 pliki a otrzymał 147 plików - kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” w zakresie udostępniania uprawnionym czytelnikom DZdN książek mówionych otrzymanych w formacie MP3 nieodpłatnie od Stowarzyszenia „Larix” - kontynuowano współpracę z Mazowieckim Stowarzyszeniem Pracy dla Niepełnosprawnych „De Facto” dotyczącą przekazywania Biblioteki przez Stowarzyszenie „De Facto” filmów z audiodeskrypcją na DVD i MP4 - kontynuowano współpracę z Fundacją Vis Maior; w 2023 roku odbyło się 1 szkolenie zorganizowane przez Fundację Vis Maior z udziałem pracownika DZdN. Działalność wydawnicza DZdN polega na opracowywaniu katalogów nowości czytelniczych książek mówionych w standardzie DAISY i formacie Czytak oraz katalogów nowości czytelniczych wydanych w brajlu; są one drukowane w DZdN i udostępniane zainteresowanym czytelnikom na miejscu (w siedzibie biblioteki) lub wysyłane pocztą - opracowano w powiększonym druku Katalog nowości czytelniczych książek mówionych w standardzie DAISY i formacie Czytak za okres od 19.09.2022 do 19.09.2023 r.; - opracowano 2 Dodatki do Katalogu Autorskiego zawierające wykaz nowych pozycji wydanych pismem punktowym: pierwszy za okres od listopada 2021 r. do stycznia 2023 r., drugi za okres od stycznia do grudnia 2023 r.
--	--	---	---	---	---	--

		liczba wysłanych newsletterów	- ok. 40	40	- Informacja o nowościach w zbiorach cyfrowych i brajlowskich	- w newsletterach wysyłanych do czytelników korzystających z Serwisu wypożyczeń on-line systematycznie przekazywano informacje o nowych nabytkach w zbiorach cyfrowych i brajlowskich.
		kwota brutto	ogółem ok. 20 000	ogółem 11 894,10 (29)	6. Rozwój dedykowanej aplikacji bibliotecznej DZdN Kontynuowano prace nad rozwojem aplikacji bibliotecznej ABC wykorzystywanej w DZdN: - przeprowadzono modernizację wewnętrznego systemu bibliotecznego ABC do pracy na nowym interfejsie bazy danych i pod kontrolą PHP 8 - rozpoczęto implementację wspólnej kartoteki czytelników współdzielonej między sekcjami - zoptymalizowano zabezpieczanie znakiem wodnym stosowanym w systemie ABC dla uzyskania kilkukrotnego przyspieszenia procesu. 7. Oprawa czasopism brajlowskich, roczników czasopism czarnodrukowych oraz oprawa i naprawa tomów książek brajlowskich Zlecono firmie zewnętrznej oprawę czasopism brajlowskich, roczników czasopism czarnodrukowych oraz oprawę i naprawę zniszczonych tomów książek brajlowskich.	

Informacja dotycząca realizacji celów objętych planem działalności na rok 2023

- (1) W 2023 roku budżet przeznaczony na zakup książek polskich został zmniejszony do kwoty 15 000, a na zakup książek zagranicznych do 5 000.
- (2) Z uwagi na większe zapotrzebowanie na polskie nowości wydawnicze kwotę przeznaczoną na zakup książek zagranicznych przeznaczono na zakup książek polskich.
- (3) Z przekazanych bibliotece darów i pozyskanych w ramach wymiany tylko 45 publikacji odpowiadało profilowi biblioteki.
- (4) W roku 2023 tylko 10 tytułów czasopism zostało przekazane DZPiZS w formie darów.
- (5) Mniejsza liczba wynika z faktu zmniejszenia budżetu na zakup czasopism zagranicznych.
- (6) Większa liczba wynika z faktu ukazania się w 2023 większej ilości artykułów z polskiej i zagranicznej prasy branżowej zgodnych z profilem Biblioteki.
- (7) Większa liczba udostępnień wynika ze wzrostu zainteresowania publikacjami dostępnymi stacjonarnie.
- (8) Nieosiągnięcie zakładanej wartości docelowej w planie działania na 2023 rok wynika z posiadania poszukiwanych publikacji w zasobach własnych Biblioteki, którymi zainteresowani byli czytelnicy, chcący skorzystać z usługi wypożyczenia międzybibliotecznego.
- (9) Nieosiągnięcie zakładanej wartości docelowej wynika z faktu mniejszego zainteresowania czytelników usługą ksero.

- (10) Większa liczba wynika z faktu zwiększenia dziennej ilości pobrań rekordów, w ramach współpracy Biblioteki z Katalogiem NUKAT.
- (11) Mniejsza liczba wynika z faktu rezygnacji wielu instytucji z wymiany publikacji.
- (12) Większa liczba wynika z faktu ukazania się w 2023 roku większej ilości artykułów z zagranicznej prasy branżowej zgodnych z profilem Biblioteki.
- (13) Większa liczba zeskanowanych stron wynika z faktu zwiększenia przez pracowników ilości godzin przeznaczonych dziennie na skanowanie.
- (14) Niższa niż planowana wartość wynika ze zmniejszonego budżetu na ten cel.
- (15) Niższa niż planowana wartość wynika ze zmniejszonego budżetu na ten cel.
- (16) Osiągnięcie wyższej wartości wiąże się z otrzymaniem od darczyńców większej liczby czasopism tyflogicznych.
- (17) Większa liczba spowodowana jest wzrostem zainteresowania czytelników DZdN usługą adaptacji i drukowania w brajlu krótkich form na życzenie.
- (18) Na digitalizację czasopisma „Pochodnia” wydanego w brajlu wygospodarowano więcej czasu co pozwoliło osiągnąć znacznie lepsze wyniki niż zakładano.
- (19) Wyższa wartość wynika ze wzrostu zainteresowania czytelników DZdN usługą adaptacji książek w zwykłym druku do wersji cyfrowej dostępnej dla osób niewidomych i słabowidzących – świadczoną na życzenie.
- (20) Niższa wartość spowodowana jest zmniejszonym zapotrzebowaniem czytelników zamiejscowych na książki nagrane na kasetach magnetofonowych.
- (21) Mniejsza wartość wiąże się z odwołaniem w kraju stanu zagrożenia epidemicznego, kiedy dowożono bibliobusem do czytelników więcej książek mówionych.
- (22) Nieosiągnięcie planowanej wartości wynika ze zmniejszonego zapotrzebowania na książki tyflogiczne.
- (23) Na osiągniętą niższą wartość wpływ miał rodzaj urządzeń do odtwarzania książek posiadanych przez czytelników.
- (24) Mniejsza wartość spowodowana jest zmniejszonym zapotrzebowaniem na książki nagrane na kasetach magnetofonowych.
- (25) Nieosiągnięcie planowanej wartości wynika ze zmniejszonego zapotrzebowania na książki tyflogiczne.
- (26) Nieosiągnięcie planowanej wartości wynika ze zmniejszonego zapotrzebowania na czasopisma tyflogiczne.
- (27) W wysyłanych newsletterach czytelnicy na bieżąco dostają informacje o nowościach w zbiorach cyfrowych, co powoduje mniejsze zainteresowanie katalogiem nowości w wersji papierowej.
- (28) Wyższa wartość wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na katalogi nowości wydane w brajlu ponieważ osoby posługujące się pismem Braille’a rzadziej korzystają z komputerów – a co za tym idzie. informacje przekazywane w formie elektronicznej nie docierają do nich na bieżąco.
- (29) Niższa niż planowana wartość wynika ze zmniejszonego budżetu na ten cel.

DYREKTOR
Główniej Biblioteki Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego

Justyna Garbarczyk